

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2025

(2nd Year, 1st Semester)

SANSKRIT (EVENING)

COURSE : XIV/D

[The Law Codes of Gautama and Baudhāyana]

Time : Two Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

1. (a) गौतमोपदिष्टः उपनयनविधिः समासेनैव व्याख्येयः।
1+5=6

(OR)

- (b) 'चत्वारो धर्म्याः प्रथमाः'- इत्यत्र 'चत्वारः'-इत्यनेन पदेन
के तावदुद्दिष्टाः ? गौतमानुसारं तेषां संक्षिप्तः परिचयो देयः।
1+5=6

2. यथाभिलषितम् एकं सप्रसङ्गं व्याख्येयम्। 5×1=5

(a) तस्याऽऽश्रमविकल्पमेके ब्रुवते।

(b) अवरदौर्बल्यात्।

(2)

3. सरलसुरगिरा देवनागर्या च यथाकामं प्रश्नं यं समाधेयम्।

2×2=4

(a) अत्यन्तोपहतानां द्रव्याणां शुद्धिः कथं कर्तव्या?

(b) को नाम प्राणायामः ?

(c) को नाम अनुलोमविवाहः ?

4. (a) 'मिथ्यैतदिति गौतमः'- अत्र गौतमग्रहणं किमर्थम्? गौतममुखेन केषां मिथ्यात्वमेव प्रदर्शितं बौधायनेन सयुक्तिकं तदालोचयत।

1+5=6

(OR)

(b) प्रायश्चित्तं किम्? सुरापानजन्यप्रायश्चित्तविधिः बौधायनमतानुसारम् आलोचनीयः।

1+5=6

5. यथाकामम् एकं सप्रसङ्गं व्याख्येयम्।

5×1=5

(a) यद्वदन्ति तमोमूढा मूर्खा धर्ममजानतः।

तत्पापं शतधा भूत्वा वक्तृन् समधिगच्छति॥

(OR)

(b) पञ्चधा विप्रतिपत्तिर्दक्षिणतस्तथोत्तरतः।

(3)

6. सरलसुरगिरा देवनागर्या च यथाकामं प्रश्नद्वयं समाधेयम्। 2×2=4

(a) शिष्टाः के?

(b) को नाम आश्रमधर्मः? विशिष्टाश्रमधर्मस्य उदाहरणमेकं देयम्।

(c) दशावरपरिषदि चतुराश्रमस्थेषु विप्रेषु कस्य कथञ्च ग्रहणं न भवति?

★ ★ ★